

Số 21 – Ngày 30-6-2010

Anakhan Champa

BẢN TIN CHAMPA

Thực hiện bởi Harak Champaka, Chủ biên : Abd. Karim

Trong số này :

- Abd. Karim : Chế Mỹ Lan cho rằng “nhóm Champaka dốt về computer” (trg 02) • Quan điểm của Dominique Nguyen về thái độ của Ts. Thành Đài. (trg 05)

Paoh Catuai

នរក៍ វាខ្លាត្ន

« Ong Bac saong ong Kadaop,
Marak gep di lok kieng caik nam angan,,
Oh thau ka anak Cam hal wal,
Caok ka nagar thek nao tuei rah,, »

« ផ្ទះ ហាម នរក៍ ផ្ទះ កាដាវ៉ា,
មារាក់ គ្រប់ លុក គ្រប់ ឈ្មោះ ឈ្មោះ ឈ្មោះ,
អូ ថាវ កា អានកាម អាល វាល,
កាក កា នាហ្វា តេក នាវ ត្រៃ រាវ,, »

Tạm dịch :

« Ông Bac và ông Kadaop,
Tranh nhau trên lok* giành lấy tuổi tên,,
Không màng dân Chăm lắm than,
Nước mắt tuôn, dọc theo các nẻo !»

និទាន វាខ្លាត្ន “វាខ្លាត្ន កាត្ន អ៊ី”

Abd Karim
(Bhum Ram)

Abd Karim
(Bhum Ram)

Đoạn trên đây là được trích từ “Catuai Kal Ni”
của Abd. Karim

*lok : đời, thế gian

Trại Hè Thanh Niên Champa lần thứ 5

Trại Thanh Niên Champa lần thứ 5 sẽ tổ chức vào ngày 2 cho đến ngày 4 tháng 7 năm 2010 tại:

Negro Bar Group Camp
Folsom Lake State Recreation Area,
7806 Folsom-Auburn Road,
Folsom, CA 95630-1797

Nhân dịp này, Champaka xin gửi đến Trại Hè Thanh Niên Champa 2010 lời hoan hô nồng nhiệt về tinh thần đấu tranh nhằm đưa thế hệ Thanh Niên Champa không biệt tôn giáo, địa phương và chủng tộc trở về chung sống dưới mái nhà chung của Champa, một quê hương thân thương bị xóa bỏ trên bản đồ vào năm 1832.

Back to The Culture –The Fifth Anniversary 2010 Sacramento - California

Introduction

Welcome to the Annual Champa Youth Camp 2010. Please come and join with us the Fifth Annual Champa Youth Camp which is organized for Cham youths and families regardless of religious affiliations, organizations, geographic distances, and ages. Come to see the magic of Bonding among our diversities, especially among the youths. Come to exchange our thoughts, hopes, and dreams. Come to build a supporting network among ourselves. And certainly, come to keep our culture and tradition alive. Last but not least, come to hear "Anit, Anit sa-ai, atay clek muta mong, sa-ai loi muta mong". In fact, come to be Back to Our Culture.

Agenda

Friday, July 2, 2010

12PM – 6PM: Arrive, check in, set up, and get to know each other.
6PM – 8 PM: Dinner (self supporting)
8PM – 11PM: Bonding Fire Warriors register for new game.
After 11PM: Quiet and resting time

Saturday July 3, 2010 (Main Day)

6AM – 8AM: Coffee and Breakfast (self)
8AM – 9AM: Opening Ceremony
9 AM – 11PM: "Champa Treasure Hunting Game".
11PM – 12PM: Lunch Together
Traditional Cham sour soup will be served with Goat Meat, Rice, and Cham Mixed Veggies. Extra Chicken BBQ for the youngsters.
1PM – 3PM: Hiking for Youths
Elders will make Tapaynung and Sakaya which will be served at night.
3PM – 7PM: Soccer, Volley Ball, Tug o' War...
7PM – 8:30PM: Dinner (Self Support)
8:30PM – 12AM: Camp Fire (Creative Talent Show)
After 12AM: (Story and bed Time)

Sunday, July 4, 2010 (Free Day)

7AM-9AM: Coffee and Breakfast
9AM-10AM: Group leaders meeting to plan for the next year event.
(Assign new Coordinator and find new location)
10AM-12PM: Clean and wrap up. Exchange information, hugging time, and... experiencing the most difficult moment "Good bye and see you again".

Chương trình trại Hè Thanh Niên Champa lần thứ 5

Chế Mỹ Lan cho rằng “Nhóm Champaka đốt về Computer”

Abd. Karim

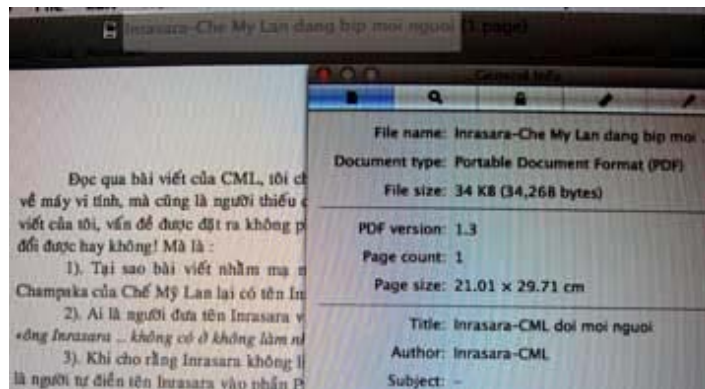

Abd. Karim

Cũng vì nhóm Champaka không chấp nhận quan điểm Kate là ngày quốc lễ nhằm kỷ niệm anh hùng liệt sĩ Champa do cô ta và Hội Bảo Tồn Văn Hóa Champa tại Hoa Kỳ chủ trương, Chế Mỹ Lan (CML) không ngần ngại dùng những lời lẽ thô bỉ kết tội tổ chức Champaka là nhóm “*khủng bố bịt mắt*”, chê bai Ts. Po Dharma là một “trẻ con”, làm nghiên cứu nhưng chỉ biết “*2 lần 2 là 4 như một con vẹt*”, có trình độ còn thua một học sinh trung học, “không hiểu tiếng Việt”, v.v. (bài viết ngày 3-5-2010). Khi kiểm chứng lại bài viết save dưới dạng PDF này, nó không phải có tên CML mà lại có tên Inrasara nằm trong Properties, tức là Author hay người sửa chữa bài viết, v.v.. Khi một bài viết đã được “save” thành PDF, thì người ta không thể nào thay đổi hay sửa chữa tên Author của bài viết được nữa. Dựa vào cơ sở này, tôi đưa ra kết luận trong Anakhan Champa 18 rằng bài viết của CML nhằm mạ nhục Ts. Po Dharma và hạ bệ nhóm Champaka là có sự nhúng tay trực tiếp hay gián tiếp của Inrasara, nếu không, tên Inrasara không thể hiện ra trên tư liệu này!

Ngày 17-6-2010, Chế Mỹ Lan gửi cho bà con Chăm một bài viết chê bai tôi là người “*kém hiểu biết về máy vi tính đưa đến nhận định sai lầm về nguồn gốc của bài viết*” của cô ta. Theo CML, những ai biết sử dụng máy vi tính đều có thể thay đổi tên tác giả trong phần Properties để gán cho người khác viết bài này. Bằng chứng cụ thể, cô CML ở Hoa Kỳ tự viết bài, và điền tên là Po Dharma và Abd. Karim là tác giả của bài viết. Kể từ đó, CML đưa ra kết luận rằng tôi là người “*đốt về Computer, sức hiểu biết có hạn... ráng thêm sẽ đứt dây*”. Thêm vào đó, cô ta còn dẫn câu «*có ba thứ ngu đốt đó là không hiểu biết hết những gì mình đang biết, hiểu biết không rành những gì mình biết, và hiểu biết những gì mình không cần biết*» để ám chỉ tôi và nhóm Champaka.

Ai cũng biết, sự thay đổi Author trong files.doc (Microsoft Word) là điều quá sơ đẳng. CML làm được, ắt người khác cũng làm được, bằng chứng cụ thể, là tôi đang ở Mã Lai, nhưng tôi cũng có thể tạo tên CML và Inrasara trong phần Properties của bất kỳ bài viết nào, như CML đã làm, (xem ảnh).

Sự thay đổi Author trong files.doc (Microsoft Word) là sơ đẳng, ai cũng làm được

Điều này chứng tỏ, tôi và nhóm Champaka không “*kém hiểu biết về máy vi tính*” như CML đã nhắm mắt phán liệu.

Đọc qua bài viết của CML, tôi cho rằng cô ta không những là người không chuyên về máy vi tính, mà còn là người không biết xử dụng trí tuệ để phán xét biến cố đã xảy ra, vì trong bài viết của

tôi, vấn đề được đặt ra không phải là việc thay đổi Properties của một bài viết như Chế Mỹ Lan nêu ra, mà là :

- 1). Tại sao bài viết nhằm mạ nhục, phỉ báng Ts. Po Dharma và nhóm Champaka của Chế Mỹ Lan lại có tên Inrasara trên Properties?
- 2). Ai là người đưa tên Inrasara vào phần Properties của bài viết Chế Mỹ Lan, vì CML cho rằng «*ông Inrasara ... không có ở không làm những chuyện không liên can tới mình...*»?
- 3). Khi cho rằng Inrasara không liên can gì đến bài viết, vậy thì CML phải là người tự điền tên Inrasara vào phần Properties, chứ có ma quỷ nào có đủ quyền lực hóa thân vào máy vi tính của cô để làm chuyện đó?
- 4). Nếu CML là người tự điền tên Inrasara vào Properties bài viết của chính cô, thì việc làm này nhằm vào mục tiêu gì? Có chăng CML muốn chối cãi rằng cô ta không phải là người viết bài này, hay CML muốn đổ tội phỉ báng và mạ nhục mọi người cho Inrasara gánh chịu?
- 5). Có chăng CML muốn nói có người thứ ba lén lút vào nhà cô, mở bài viết của cô ra và điền tên Inrasara vào Properties, nhưng khi save qua dạng PDF để gửi cho bà con Chăm, cô vô tình không kiểm tra nên mới có tên Inrasara. Nếu như vậy, thì người thứ ba này là ai? Và tại sao họ phải làm những việc mờ ám như vậy?
- 6). Thêm nữa, bài viết của CML trả lời Andy Kiều, vì không đồng quan điểm với cô ta về ý nghĩa Kate, cũng có tên Inrasara trong Properties. Như vậy, người thứ ba này phải là người rất gần gũi với Chế Mỹ Lan, và lúc nào cũng theo bám sát CML hay ở chung một nhà mới có thể làm việc này trước khi Mỹ Lan save bài viết để gửi cho bà con Chăm !?

Sáu thắc mắc nêu ra ở trên mới là trọng tâm vấn đề mà Chế Mỹ Lan phải giải đáp thỏa đáng. Nếu không, bài viết của CML cho rằng tôi là người “dốt” về máy vi tính chỉ là hành động gian manh, nhằm lừa bịp, phỉ báng và mạ nhục người khác mà thôi.

Thêm nữa, bài viết của Chế Mỹ Lan cũng đã để lại nhiều thắc mắc. Ai cũng biết, Chế Mỹ Lan chỉ có mối quan hệ với Inrasara qua nghề làm thơ văn. Hai người lại sống khác cách biệt. Thế nhưng, bạn đọc không khỏi ngạc nhiên khi thấy Chế Mỹ Lan chẳng khác nào là chính Inrasara, khi tuyên bố “như đinh đóng cột”, rằng : “... *tôi biết ông Inrasara (...) không có ở không làm những chuyện không liên can tới mình. Ông Inrasara cao thượng lắm, không có tính trả thù lật vặt, (...) chủ trương của ông ta là (...) v.v và v.v.,* còn lối hành văn của bài viết thì “chính hiệu” là của Inrasara. Có chăng CML đã phối hợp với Inrasara để viết bài phỉ báng và mạ nhục người khác, một hành động đã vượt ra khỏi vòng pháp lý cho phép? Như vậy, ở đây có một sự gian manh nào chăng? Câu trả lời “có” hay “không” cho vấn đề này, có lẽ chỉ có Inrasara và Chế Mỹ Lan mới là người hiểu tường tận nhất.

Chế Mỹ Lan là người chưa làm gì cho cộng đồng xã hội Chăm ngày nay, ngoài việc nhờ Inrasara làm trung gian để cầu cứu với chính quyền Hà Nội cho phép đăng tập thơ của cô ta mà nội dung chỉ là bài thơ vu vơ không biểu tượng gì trong hành trình đấu tranh của dân tộc. CML là người đã thoát thân ra đi để tìm một cuộc sống tự do tại Hoa Kỳ. Sự kiện in tập thơ của CML tại Việt Nam đã chứng minh rằng cô là người không có lập trường hay lý tưởng đấu tranh rõ ràng, và trở thành người “ăn cơm chúa, múa theo chúa”, người rất dễ dàng biến màu để phù hợp với “khí hậu và môi trường sống”.

Chế Mỹ Lan

Cho dù Chế Mỹ Lan chưa để lại một dấu ấn nào trong việc đấu tranh cho dân tộc Chăm, nhưng người Chăm vẫn dành cho cô một sự ưu ái, vì dù sao cô là một phụ nữ Chăm dám ra mặt để

làm thơ, trong khi người đương thời chẳng mấy ai chịu làm. Lợi dụng sự ưu ái mà cộng đồng Chăm dành cho mình, cô Mỹ Lan tưởng mình đã trở thành người lỗi lạc, rồi tự nâng mình thành “sư bà” dạy người, dạy đời, dạy cả Ts. Po Dharma, cả tổ chức Champaka và cả bạn bè cùng trang lứa (như Regina, Andy Kieu, Vinh Thanh, v.v.), với những ngôn từ “trịch thượng” và đôi khi “mất dạy” nữa.

Xã hội Chăm hôm nay rất cần có sự trao đổi và đối thoại, nhưng đối thoại một cách nghiêm túc, phù hợp với luật pháp của quốc gia pháp trị cho phép, nghĩa là không lợi dụng diễn đàn để mạ nhục và phỉ báng người khác. Cho rằng Ts. Po Dharma là nhà nghiên cứu như “con vẹt” và có trình độ không bằng học sinh cấp trung học là thái độ mạ nhục ông ta. Cho rằng tôi là người có “ba cái dốt” cũng là thái độ mạ nhục và phỉ báng!

Thay vì cố gắng giữ thể diện của một phụ nữ Chăm, học tập làm thơ để khỏi phụ lòng những người đã dành sự ưu ái cho mình, CML lại bỏ qua những cơ hội vàng ngọc đó để học cái nghề “gian manh” và ăn nói “vô học” trong cuộc đối thoại, không mang lợi ích gì đến cho bản thân và cộng đồng xã hội Chăm hôm nay.

Quan điểm của Dominique Nguyen về thái độ của Ts. Thành Đài

«Thay lời của BBT: Ngày 20-6-2010, ông Thành Đài tuyên bố trong bài viết gửi cho bà con Chăm cho rằng những thành tựu của “Hành Trình Đấu Tranh Văn Hóa Champa Sang Á Châu”, của nhóm trí thức Chăm tại hải ngoại (xem Harak Champaka 46 (17-6-2010) “chỉ là cách nói cho giới Chăm thất học và ít hiểu... Vì ai cũng biết, hai công việc: nghiên cứu văn hóa Champa và đấu tranh văn hóa Champa là hai hình thức công việc khác nhau một trời một vực, một bên là hoạt động khoa học bởi người Pháp, và bên còn lại, là hoạt động phong trào văn hóa bởi người Chăm”.

Đây là lời tuyên bố của một vị tiến sĩ thiếu tri thức nhận định thì đúng hơn. Vì rằng, Champaka không nói gì đến công trình “nghiên cứu văn hóa Champa” của cơ quan Pháp, tức là không bàn đến những dự án nghiên cứu khoa học liên quan đến văn hóa, lịch sử, ngôn ngữ chữ viết Champa, v.v, mà là nêu ra những nỗ lực của cộng đồng trí thức Chăm tại hải ngoại trong đó có Po Dharma, Từ Công Thu, Chế Linh, Từ Công Phụng, v.v., đã thành công trong việc vận động cơ quan nghiên cứu khoa học của Cộng Hòa Pháp, sứ quán Pháp, Bộ Văn Hóa Mã Lai đứng ra tổ chức ngày văn hóa Champa tại Mã Lai nhằm thông tri đến quần chúng thế giới biết rằng vương quốc Champa không còn nữa, nhưng dân tộc Champa vẫn còn hiện hữu và dân tộc này cần được sự che chở từ các quốc gia có chủ quyền trên thế giới, trong đó có Pháp và Mã Lai là hai quốc gia rất quan tâm đến vấn đề dân tộc Chăm hôm nay.

Nếu cho rằng phong trào văn hóa Champa sang Á Châu chỉ là hoạt động khoa học của người Pháp, thì ông Thành Đài đúng là một vị Ts không biết gì về cơ cấu tổ chức nghiên cứu khoa học. Vì rằng công tác khoa học Champa của Pháp hay của Thụy Điển đi nữa chỉ là công việc chú tâm vào công trình nghiên cứu đến lịch sử, văn học, ngôn ngữ chữ viết Chăm, v.v. chứ không quốc gia nào chịu bỏ công và ngân sách để tổ chức triển lãm Champa và 2 đêm văn nghệ Champa, mời cả ca sĩ Chế Linh và Từ Công Phụng đến trình diễn và phái đoàn Champa hơn 40 người trên thế giới đến tham dự. Cũng vì là vị Ts với mảnh bằng giả, thành ra Thành Đài thiếu hẳn kiến thức và đã quên đi một yếu tố: Bộ Văn Hóa Mã Lai là cơ quan chỉ lo phát triển văn hóa của dân tộc Mã Lai. Chính vì thế, vấn đề văn hóa Champa không phải là công việc của Bộ này, nếu không có giới trí thức Chăm đứng ra tác động hay yêu cầu Bộ này thực hiện.

Nói đến phong trào văn hóa Champa thì phải nói đến Po Dharma. Ông ta là người Chăm có bằng Tiến Sĩ thật sự chứ không phải bằng giả như Thành Đài. Cũng vì danh dự dân tộc, Po Dharma đã để lại cho hậu thế 17 tác phẩm về văn hóa và lịch sử Champa viết bằng tiếng Pháp và Mã Lai, chưa nói đến công tác điều hành để xuất bản 10 số tập san Champaka; cố gắng đấu tranh để đưa chương trình Champa vào các cơ quan khoa học thế giới và diễn đàn quốc tế. Ông cũng là người Chăm duy nhất có chức Pgs trong đại học của Cộng Hòa Pháp; giữ nhiều vai trò trong phái bộ của Pháp để hoạt động ở khu vực Đông Nam Á, nhất là vận động cơ quan nghiên cứu nước ngoài hướng về Champa học. Và hiện nay, ông ta được đại học Malaya Mã Lai (UM) ở Kuala Lumpur mời sang để giảng dạy chương trình Champa học.

Thành Đài tự xưng có bằng Ts. từ năm 1997. Thế thì Thành Đài đã có chức vụ gì trong nhà nước của quốc gia có chủ quyền, ngoại trừ sống lang thang gạt tiền công nhân lao động, ăn bám vào người Chăm Campuchia và hôm nay lại ăn bám vào tiền xã hội của chính phủ Thụy Điển, nhưng lúc nào cũng dạy cho trí thức Chăm làm nghề chính trị mà chính ông ta cũng chưa biết chính trị là gì?

Về ngành Đông Nam Á học, Ts. Thành Đài cũng đừng quên rằng đại học nào trên thế giới, kể cả đại học tại Thụy Điển, đều có chương trình giảng dạy về Champa. Không phải vì thế mà đại học này lại có nghĩa vụ đứng ra thành lập trung tâm Champa để truyền bá văn hóa và lịch sử Champa, nếu trí thức Chăm trong và ngoài nước không tìm cách thúc dục, cổ động để họ chú tâm đến vấn đề Champa.

Tự xưng là Ts. và hiện định cư tại Thụy Điển, Thành Đài nên làm sao vận động nhà nước Thụy Điển thành lập một trung tâm gì đó để giúp đỡ dân tộc Chăm, dù là văn hóa, giáo dục hay xã hội đi nữa. Chính đó mới là công tác thực tiễn hơn là viết email để quảng cáo những dự án ma.

Hội Đồng Dân Tộc Bản Địa của Liên Hiệp Quốc là cơ quan có chức năng nhằm bảo vệ cho người Chăm, một tập thể dân bản địa tại Việt Nam hôm nay. Không phải vì thế mà Liên Hiệp Quốc phải có nghĩa vụ đấu tranh cho người Chăm, nếu dân tộc Chăm, dù cá nhân hay tập thể, không đứng ra đấu tranh để đòi quyền lợi của mình.

Dựa vào các yếu tố trên đây, chúng tôi cho rằng ông Thành Đài đang bỏ thì giờ để tị hiềm và chống phá những trí thức Chăm hay tổ chức của người Chăm đang nỗ lực đấu tranh cho dân tộc Chăm tại hải ngoại, hơn là dùng thì giờ đó để làm một ít gì thực tiễn hơn cho dân tộc này, ngoại trừ, viết email để quảng cáo cho những dự án ma nhằm lường gạt bà con Chăm mà thôi.

Để cho độc giả biết thêm Thành Đài là ai, chúng tôi đăng nguyên văn bài viết của Dominique Nguyen, người Chăm Phan Rí hiện sinh sống tại Pháp, gửi cho bà con Chăm ngày mà tòa soạn Champaka của chúng tôi đã nhận được. »

Dominique Nguyen

Kính gửi : Phái đoàn các vấn đề dân tộc Chăm

Vì bất mãn với chính sách phân biệt đối xử của chế độ Việt Nam Cộng Hoà, Po Dharma cùng các chí hữu từ giã quê hương để tham gia Fulro. Chính phủ lâm thời Fulro tuy sụp đổ vào năm 1975, nhưng chí hữu Po Dharma vẫn một lòng chung thủy với tổ chức và tiếp tục đấu tranh từ hơn 40 năm nay trong mục tiêu bảo tồn di sản văn hoá Champa. Đấu tranh để cùng nhau chia sẻ một tương lai chung, nuôi một giấc mơ và chấp nhận sự may rủi.

Đọc những tác phẩm và thành tích đấu tranh của Po Dharma không phải để đánh giá nó mà để tìm hiểu con người và sự nghiệp, về tư tưởng đấu tranh cho một dân tộc

đã mất chủ quyền. Po Dharma vừa là nhà nghiên cứu vừa nhà cách mạng. Trong cuộc đấu tranh ông ta động viên và tập hợp mọi sinh lực, gom góp tất cả mọi người cùng huyết thống, cùng ngôn ngữ và văn hoá trong đó có sắc dân Jarai, Radé, Chru, Kaho, Raglai, Stiêng, Chăm, v.v.. Đó là quy luật mà các vương triều Champa từ thời lập quốc cho đến chính phủ lâm thời của Ja Thakwa, Fulro đều có sự tham gia đủ thành phần sắc dân. Việc làm Po Dharma nó liên quan mật thiết với công cuộc đấu tranh cho dân tộc, tôi tin rằng các thế hệ sau sẽ có điều kiện để quan sát, nhận định chính xác về Po Dharma. Sau khi ông đọc bài “Hành trình văn hoá Champa sang Á Châu”, tôi thấy ông chỉ trích Po Dharma hơn là phê bình ông ta. Đây là một điều đáng tiếc chứ không phải là một điều đáng trách. Có chăng ông thuộc thành phần trí thức trực diện với sự thua kém của chính mình, vì lẽ đó tôi thấy ông không bao giờ thoải mái khi nhìn lại những thành tích của Po Dharma. Tôi tin rằng thời gian sẽ đòi hỏi ông nhiều cố gắng và nhẫn nhục để rút ngắn dần sự thua kém này.

Trân trọng chào ông

Dominique Nguyen

Anakhan Champa

Bản Tin Champa

Thực hiện bởi

Harak Champaka

Chủ biên : Abd. Karim

56 Square des Bauves, 95140 Garges les Gonesse, France

champaka1999@aol.com, champaka@club-internet.fr, www.champaka.org

Qui Chế

Anakhan Champa (Bản Tin Champa) do Harak Champaka thực hiện là bản tin dành riêng cho độc giả người Chăm trong và ngoài nước.

Mục tiêu của Anakhan Champa là chuyển tải nhanh chóng đến độc giả những sự cố vừa mới xảy ra trong không gian của xã hội Chăm và còn là diễn đàn ngôn luận nhằm giúp độc giả người Chăm có cơ hội để trao đổi quan điểm, phát biểu ý kiến hay trình bày những thắc mắc liên quan đến bối cảnh xã hội Chăm hôm nay, phù hợp với qui chế của quyền tự do ngôn luận mà luật pháp đã ban hành, tức là ngăn cấm mọi hành động nhằm vu khống, lăng nhục hay bòn đến đời tư người khác.

Các cơ quan ngôn luận trên thế giới có quyền đăng tải lại những hình ảnh và bài viết đã ấn hành trong Anakhan Champa mà không cần xin phép, chỉ cần ghi nguồn tư liệu: Anakhan Champa.

Thư từ, bài vở gửi về xin ghi rõ xuất xứ.
Nếu gửi qua email xin dùng dạng Unicode

